

OPIS ISTOTNYCH ZAGADNIENI DLA KOMISJI EGZAMINACYJNEJ
DO ZADANIA Z ZAKRESU PRAWA KARNEGO
(EGZAMIN ADWOKACKI – 23 KWIETNIA 2024 R.)

Zdaniem zespołu do przygotowania zadań na egzamin adwokacki, w przypadku zadania z zakresu prawa karnego zasadne jest sporządzenie apelacji w imieniu oskarżonego. Przy ocenie prac należy zwrócić uwagę na następujące problemy:

1. W zakresie rozstrzygnięcia dotyczącego zarzutu z pkt I aktu oskarżenia, Sąd Rejonowy w Łąncucie skazał oskarżonego Wojciecha Lisa za przestępstwo stypizowane w art. 157 § 3 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. Przyjęta kwalifikacja spowodowała zaistnienie negatywnej przesłanki procesowej w postaci braku wniosku o ściganie. W zakresie rozstrzygnięcia zawartego w pkt 1 wyroku, w części skazującej oskarżonego, należało zatem podnieść zarzut naruszenia art. 17 § 1 pkt 10 k.p.k., wskazujący na zaistnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. oraz złożyć skorelowany z tym zarzutem wniosek o uchylenie zaskarżonego wyroku i umorzenie postępowania. Brak spełnienia tego warunku nie pozwala na wszczęcie postępowania karnego, a ujawnienie tego braku w toku postępowania obliguje Sąd do umorzenia postępowania.

Sąd uprzedził strony o możliwości zmiany kwalifikacji prawnej czynu zarzucanego oskarżonemu w pkt 1 aktu oskarżenia z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. poprzez przyjęcie, że czyn ten wyczerpuje znamiona przestępstwa z art. 157 § 3 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

Zgodnie natomiast z art. 157 § 5 k.k., ściganie przestępstwa z art. 157 § 3 k.k., jeżeli pokrzywdzonym jest osoba najbliższa, następuje na jej wniosek. Z akt wynika, że pokrzywdzona Anna Kotowska nie złożyła wniosku o ściganie czynu z art. 157 § 3 k.k. Sąd uprzedzając strony o możliwości zmiany kwalifikacji prawnej czynu winien był zwrócić się do pokrzywdzonej o złożenie oświadczenia, czy składa wniosek o ściganie, a w razie niezłożenia przez nią wniosku, postępowanie co do tego czynu należało umorzyć. Zaniechanie tych działań doprowadziło do zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 10 k.p.k.

2. W zakresie rozstrzygnięcia co do czynu z pkt II aktu oskarżenia, wyrok Sądu również nie jest prawidłowy. Sąd uznał oskarżonego Wojciecha Lisa za winnego popełnienia czynu wypełniającego dyspozycję art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 190 § 1 k.k. wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności. Zgodnie z treścią art. 190 § 1 k.k., kto grozi innej osobie popełnieniem przestępstwa na jej szkodę lub na szkodę

osoby dla niej najbliższej, jeżeli groźba wzbudza w osobie, do której została skierowana lub której dotyczy, uzasadnioną obawę, że będzie spełniona, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3. Przepęstwem jest groźenie innej osobie, pod warunkiem, że groźba wzbudza u adresata uzasadnioną obawę, że zostanie spełniona. Groźba sformułowana przez sprawcę nie wywołała u pokrzywdzonej żadnej obawy. Pokrzywdzona zeznała w postępowaniu przygotowawczym i dalej potwierdziła przed sądem, że obawiała się jedynie wstydu przed sąsiadami i kolegami partnera. Należy zatem przyjąć, że pokrzywdzona nie uznała groźby za realną, a tym samym wzbudzającą obawę zrealizowania. W okolicznościach tego konkretnego zdarzenia nic nie wskazywało na realność groźby. Tym samym, błędne jest ustalenie sądu *meriti* o popełnieniu przez oskarżonego czynu przypisanego mu w punkcie II części rozstrzygającej zaskarżonego wyroku. Niezależnie od tego należy stwierdzić, że pomimo że dla bytu przestęstwa z art. 190 k.k. istotne jest subiektywne odczucie pokrzywdzonego, to obawa, że groźba zostanie spełniona musi być uzasadniona. W związku z powyższym zdający powinien wnieść o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego od popełnienia czynu z punktu II wyroku.

3. Skazując oskarżonego Wojciecha Lisa za przestęstwo stypizowane w art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. oraz za przestęstwo z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., doszło ponadto do wydania orzeczenia z obrazą przepisów prawa materialnego, tj. art. 64 § 1 k.k. poprzez jego zastosowanie mimo braku spełnienia ustawowych przesłanek do przyjęcia, że oskarżony Wojciech Lis popełnił zarzucane mu czyny w warunkach opisanego w tym przepisie powrotu do przestęstwa. Ponieważ przepis art. 64 § 1 k.k. wymaga odbycia 6 miesięcy kary pozbawienia wolności, należy stwierdzić, że przesłanką recydywy jest skazanie na karę pozbawienia wolności w co najmniej takim właśnie wymiarze. Nie musi to być kara bezwzględna, może to być kara pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, pod warunkiem jednak, że zarządzono jej wykonanie. Podstawą recydywy szczególnej w typie podstawowym jest odbycie co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności. Przez pojęcie odbycia kary należy rozumieć przede wszystkim faktyczne jej wykonywanie. Jak wynika z wyroku Sądu Rejonowego w Łąncucie z dnia 3 grudnia 2018 r., sygn. akt II K 66/18 za czyn z art. 207 § 1 k.k. wobec Wojciecha Lisa wymierzono karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres próby 2 lat. Z informacji dla zdającego wynika, że nie zarządzono wykonania kary pozbawienia wolności orzeczonej tym wyrokiem.

4. Sąd uznał nadto Wojciecha Lisa za winnego popełnienia czynu z art. 62 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii i za to, na podstawie powołanego przepisu, wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z dnia 15 sierpnia 2018 r., sygn. akt II AKa 58/18 dokonując wykładni pojęcia nieznaczna ilość narkotyku uznał, że jest to jedna lub dwie porcje, lecz nie ilość od tego większa.

W postanowieniu z dnia 1 marca 2013 r., sygn. akt V KK 421/12 Sąd Najwyższy uznał, że umorzenie postępowania, o którym mowa w art. 62a ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii możliwe jest jedynie wobec sprawcy, który posiada środki odurzające lub substancje psychotropowe w ilości nieznacznej, przeznaczone na własny użytek. Mając na uwadze okoliczności faktyczne przedmiotowej sprawy, a więc nieznaczną ilość narkotyku jednego rodzaju przeznaczoną na własny użytek, oraz dobrowolne wydanie posiadanych przez oskarżonego środków odurzających należało przyjąć, że oskarżony zasługuje na dobrodziejstwo umorzenia postępowania w trybie określonym w art. 62a ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Zdający powinien więc wnosić na podstawie art. 62a ww. ustawy w zw. z art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k. o umorzenie postępowania karnego o czyn z art. 62 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, bowiem z okoliczności sprawy wynika, że orzeczenie kary byłoby niecelowe ze względu na okoliczności popełnienia czynu oraz stopień jego społecznej szkodliwości.

5. W punkcie 5 wyroku Sąd w związku z popełnieniem czynu z art. 157 § 3 k.k., na podstawie art. 47 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego nawiązkę na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w kwocie 10 000 złotych. Zgodnie z treścią art. 47 § 1 k.k., w razie skazania sprawcy za umyślne przestępstwo przeciwko życiu lub zdrowiu albo za inne przestępstwo umyślne, którego skutkiem jest śmierć człowieka, ciężki uszczerbek na zdrowiu, naruszenie czynności narządu ciała lub rozstrój zdrowia, sąd może orzec nawiązkę na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej. Orzeczenie wymienionego środka kompensacyjnego było możliwe w sytuacji, gdyby Sąd skazał oskarżonego Wojciecha Lisa za czyn z art. 157 § 1 k.k. Tymczasem Sąd, korzystając z rozwiązania uregulowanego w art. 399 § 1 k.p.k., zmienił kwalifikację prawną czynu, przyjmując, że oskarżony swoim zachowaniem wyczerpał znamiona czynu stypizowanego w art. 157 § 3 k.k., który definiuje przestępstwo nieumyślnego uszkodzenia ciała w relacji do § 1 lub § 2 powołanego artykułu. Mając na uwadze powyższe należy zatem oczekiwać, że zdający sformułuje w apelacji wniosek o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uchylenie tego rozstrzygnięcia.

6. W wyroku nie zawarto obligatoryjnego (wobec skazania za przestępstwo z art. 62 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii) rozstrzygnięcia o orzeczeniu świadczenia pieniężnego na podstawie art. 70 ust. 4a ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, jednakże podniesienie takiego zarzutu byłoby błędem jako sprzeczne z nakazem działania przez obrońcę wyłącznie na korzyść oskarżonego.